

О'zbekiston BUNYODKORI

ІЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ГАЗЕТА

СТРОИТЕЛЬ УЗБЕКИСТАНА

№ 15 (568)
2022 йил 1 март,
сешанба

f [uzbunyodkor](#)
t.me [uzbunyodkor](#)
e-mail uzbunyodkori@umail.uz

Газета 2016 йил 2 августдан
ҳафтанинг сешанба ва
жума кунлари чиқади.

ТАШРИФДАН СҮНГ

Қорақалпоқ замини яшармоқда

Гулистон АННАҚИЛИЧЕВА,
Олий Мажлиси Сенати аъзоси.
ЎзА.

Бугунги кунда Қорақалпоқ заминига Ўзбекистон давлат раҳбари – Президентнинг назари тушган, деган фикрлар кўпроқ айтилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг Қорақалпоғистонга ҳар бир ташрифи бу ерда яшовчи меҳнаткаш, заҳматкаш одамлар қалбида энг эзгу мақсадларни ўғотади.

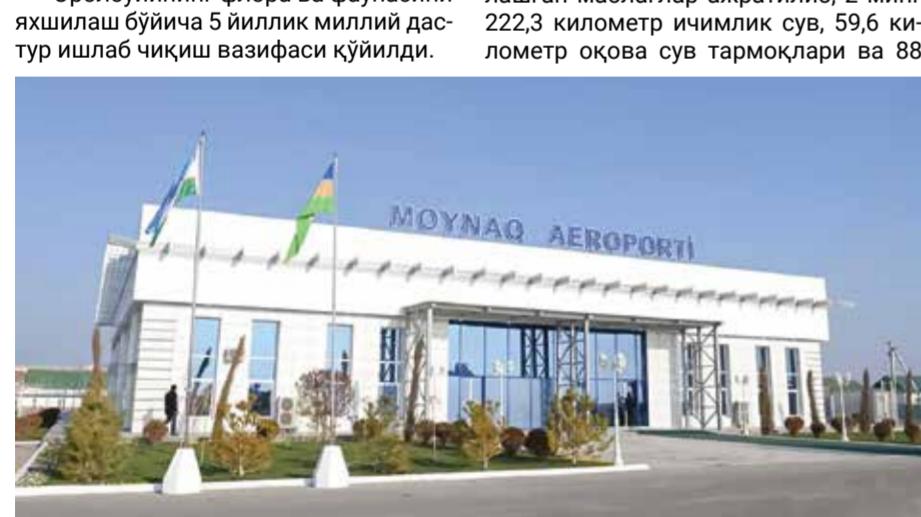
Президентимизнинг Қорақалпоқ заминига 23-24 февраль кунларидаги ташрифи бу ўйка тарихида янада ёркин саҳифа очди. Бу саҳифа – Қорақалпоғистоннинг энг узоқ тумани Мўйинқодда янги Ҳаво йўллари ташкил этишасалиги, ишсизлик, касб-хунар бўйича малака етишимлик, камбагаллик муаммолари қўйнамоқда.

Депутат сифатида сайловчиларим билан учрашганда юқоридаги масалалар юзасидан эътироозлар кўлаяди. Савол-жавоблар, тақлифлар, фикрлар, тавсиялар айтилади.

Қорақалпоғистонда шу соҳаларда ҳам ишлар амалга оширилди.

Қорақалпоғистон Республикасида 2022 йил 1 январь ҳолатига кўра жами 1,9 миллион аҳолидан 1,32 миллион нафари ёки 68,1 фоизи марказлашган ичимлик суви билан тасминланди.

2017-2021 йилларда ичимлик сув таъминоти ва оқова сув хизматлари соҳасидан амалга оширилган ишларга жами 612,8 миллиард сўм марказлашган маблағлар ажратилиб, 2 минг 222,3 километр ичимлик сув, 59,6 километр оқова сув тармоқлари ва 88

Мўйинқод, ҳақида кўй гапиргандек бўламиз, лекин ўйлаб қарасак кўй йиллар олдин Мўйинқод дегандан мунгайид қолардик. Ҳозир эса фарҳанамиз.

Мўйинқод туманинг аҳолисини сифатли ичимлик суви билан тасминлаш мақсадида 2017 йилда лойиҳа қўймади 26,4 миллиард сўм бўлган узунлиги 96,4 километр “Кўнгирот-Мўйинқод” магистрал сув қувури ва Кўнгирот туманида куввати суткасига 7,0 минг кубометрда га бўлган сув тақсимлаш инциотининг қурилиши олиб борилди. Натижасида 2017 йилдан ортиқ аҳоли марказлашган ҳолда тоза ичимлик сув билан тасминлашади.

Амалга оширилган ишлар натижасида 2017 йил бошida аҳолининг марказлашган ичимлик сув билан тасминланганда 50,9 физени ташкил этган бўлса, 2022 йил бошига келиб 68,1 фоизга етказилишига эршилди.

Ўтган 5 йил мобайнида ҳудуддаги 411 минг аҳоли ик бор марказлашган ичимлик сув билан тасминланшига ве 420 минг аҳолининг ичимлик сув билан тасминлашади.

Бугунги кунда БМТ доирасида ёзган қурилишига 2022 йилдан ортиқ аҳоли марказлашган ҳолда тоза ичимлик сув билан тасминлашади.

Давлатимиз раҳбарининг Қорақалпоғистонга бу галги ташрифи ҳудуднинг энг чекка туманинда давом этди. Одамлар кўзидағи қуонч Ҳангари – Янги орзу-мақсадлар, ишонч руҳини янада мустаҳкамлади.

Таштахуқур туманининг энг узоқ худуди “Белтөв” овулни бугун таниб бўлмайди. “Обод қишлоқ” дастури асосида олиб борилган ободонлаштириш ишлари овул қиёғасини бутунлай ўзgartirib юборди.

Кенг, равон йўллар, оромгоҳлар, ҳаммом, спорт майдончалари пайдо бўлди. Сувни тозалаб берадиган янги технологияли агрегатлар одамларни тоза ичимлик сувидан фойдаланиш имкониятини яратди.

Халқ дарди, ташвишлари, муаммолари айтилар эди. Лекин айтилган гап айтилган ерда қолиб кетарди. Бэззан

2 МАРТ – ЎЗБЕКИСТОН БМТГА ТЕНГ ҲУҚУҚЛИ АЪЗО СИФАТИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН КУН

Ўзбекистон БМТ минбаридан ҳаётбахш ташаббусларни илгари сурмоқда

Ўзбекистон жаҳоннинг кўплаб мамлакатлари ва йирик ҳалқаро ташкилотлар билан турли соҳаларда самарали ҳамкорлик қилиб келади. Ҳусусан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти билан кўп томонлама шерхиклар жадал ривожланмокда.

Мамлакатимиз ушбу нуғузли ҳалқаро ташкилотга аъзо бўлганига 30 йил тўлди. Ўтган давр мобайнида БМТ билан биргаликда амалга оширилган ишлар ҳусусида ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатасининг Ҳалқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўйитаси раиси Дилором ФАЙЗИЕВА ўзА мухабри Гўзал САТТОРОВАга қўйидагиларни сўзлаб берди.

– Маълумки, 1992 йил 2 март куни Ўзбекистон Республикаси БМТга янги суверен, жаҳон ҳамхамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида кирди. Давлатимизни ташкилотга қабул килиш тўғрисидаги қарор БМТ Бош Ассамблейсининг 46-сессиясида овозга кўйилмаган ҳолда қабул қилинди.

Бугунги кунда БМТ доирасида ёзган қурилишига 2022 йилдан ортиқ аҳоли марказлашган ҳолда тоза ичимлик сув билан тасминлашади.

Амалга оширилган ишлар натижасида 2017 йил бошida аҳолининг марказлашган ичимлик сув билан тасминланшига ве 420 минг аҳолининг ичимлик сув билан тасминлашади.

Ўзбекистон, шароити оғир 61 та маҳалла, мисол учун Ҳўжайи туманинаги Саманқўл, Мустақиллик, Кўлаб маҳаллалари, Чимбой туманинаги Дарё, Коракўл, Обод маҳаллалари ишларни амалга оширишади.

Мамлакатимиз раҳбарининг “Орол денгизи куриши билан боғлиқ фоҳеъий оқибатларни бартарага этиш бўйича ҳалқаро миқёсдаги сайдъ-ҳаракатни фаол бирлаштириши” юзасидан билдириган таклифи асосида эса 2018 йил 27 ноябрда Нью-Йоркда БМТ томонидан Оролбўй миңтақаси учун Инсон хавф-сизлиги фаолията кўйиб берди.

Яна бир мисол. Президентимиз тақлифи асосида 2018 йил 12 декабрда БМТ Бош Ассамблеяси томонидан “Маърифат ва диний бағрикенглик”

ташаббуслар амалда ўз ифодасини топмоқда. Масалан, Президент Шавкат Мирзиёевининг Марказий Осиёни барқарорлик, изчил тараққиёт ва яхши кўшичиллик ҳудудига айлантириш боғси асосида 2018 йил 20 июнда БМТ Бош Ассамблеяси томонидан “Марказий Осиё минтақасида тинчлик, барқарорлик ва изчил тараққиётни тасминлаш бўйича миңтақавий ва ҳалқаро ҳамкорлик мустаҳкамлаш” номли резолюция қабул қилинди.

Мамлакатимиз раҳбарининг “Орол денгизи куриши билан боғлиқ фоҳеъий оқибатларни бартарага этиш бўйича ҳалқаро миқёсдаги сайдъ-ҳаракатни фаол бирлаштириши” юзасидан билдириган таклифи асосида эса 2018 йил 27 ноябрда Нью-Йоркда БМТ томонидан Оролбўй миңтақаси учун Инсон хавф-сизлиги фаолията кўйиб берди.

Мамлакатимиз тақлифи асосида 2018 йил 12 декабрда БМТ Бош Ассамблеяси томонидан “Маърифат ва диний бағрикенглик”

КАРОР ВА ИЖРО

38 товар учун экспорт чекловлари бекор қилинмоқда

Ислом ИБОДУЛЛА,
“O’zbekiston bonyodkor” мухабри.

Ўзбекистонда қурилиш саноатини кўллаш-куватлаш, маҳаллий қурилиш материалларидан фойдаланишга шароитни яратиш мақсадида кўплаб тадбирлар кўрилган эди. Эндилиқда юртимизда ишлаб чиқарилган 38 турдаги товарларга қўйилган экспорт чекловлари бекор қилинмоқда. Президент Шавкат Мирзиёев 21 февраль куни “Ўйжой қурилиши ва қурилиш материаллари саноатини кўллаш-куватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” тарбияни имзолади.

Мамлакатимизда қурилиш соҳасидаги ислоҳотларнинг туб замони, шубҳасиз, ички эҳтиёжни тўйиқ тасминлашдан иборат. Ўтган даврда мазкур ҳарекатларни амалий кўриниши сифатидаги қурилиш материалларни аурсасида 2022-2026 йилга мўлжал-

ланган стратегия ишлаб чиқилди. Ўшбу стратегияга кўра, мамлакатимизда қурилиш жаҳрёнлари тўйиқ маҳаллялаштирилиши кўзда тутилган. Ракамларга мурожат этиладиган бўлса, ўзбекистонда 2021 йилда 11,88 миллион тонна цемент ишлаб чиқарилган бўлиб, бўлса, 2020 йилга нисбатан 1,2 миллион тоннага ортиқ бўлган.

Айтиш жоизки, 2020 йил 1 январдан устав капиталида давлат улуши 50 физигдан кўзда тутилган. Ракамларга мурожат этиладиган бўлса, ўзбекистонда 2021 йилда 11,88 миллион тонна цемент ишлаб чиқарилган бўлиб, бўлса, 2020 йилга нисбатан 1,2 миллион тоннага ортиқ бўлган.

Йиҳоз қурилиши кластерларини кўллаш-куватлаш учун 2022 йил охиригача давлат кафолатисиз 150 миллион доллар мидорида ҳорижий кредитларни жалб этиш кўзда тутилган. Ҳар бир тумандада камидан биттадан кластерларни яхшиларни таҳтилашади.

Шунингдек, Экспортни кўллаш-куватлаш агентлиги 2024 йил 1 январга қадар маҳаллий экспорт қўлини корхоналарни яхшиларни таҳтилашади.

Шунингдек, Экспортни кўллаш-куватлаш агентлиги 2024 йил 1 январга қадар маҳаллий экспорт қўлини корхоналарни яхшиларни таҳтилашади.

Қурилиш материалларини автомобиль, темирйул ва ҳаво транспортида ҳорижга ташиш ҳаражатларининг 50 физигдан компенсацияни қулиш учун субсидиялар ахратади. “Ўсаноатқурилишбанк” томонидан мазкур лойӣхаларнинг молиялаштирилиши ва иқтисодий ривожланиши кўзда тутилган.

Ўйжой қурилиши кластерларини кўллаш-куватлаш учун 2022 йил охиригача давлат кафолатисиз 150 миллион доллар мидорида ҳорижий кредитларни жалб этиш кўзда тутилган. Ҳар бир тумандада камидан биттадан кластерларни яхшиларни таҳтилашади.

2020 йилда юртимиздаги цемент заводлари томонидан 530,3 минг тонна махсулот экспорт қилинган бўлса, 2021 йилда 333,6 минг тоннани ташиклини яхшиларни таҳтилашади.

Олмалик кон-металлургия комбинати” АҲЖнинг ҳиссасига ташкил этилди.

2-бет

Қорақалпоқ замини яшармоқда

1-бет

Шу жумладан, ўтган 2018-2021 йиллар давомидан "Обод қышлос" дастури доирасида 709,4 километр узунлиқдага паст күчланиши электр узатиш тармоклари ва 249 дона трансформатор пунктлари янгидан курилди ва реконструкция қилинди, 6,3 километр юкори күчланиши электр узатиш тармоги ва куввати 6300 кВА "Саманкүл" подстанцияси янгидан курилди.

Республика ахолисининг электр энергияси таъминотини яхшилаш, хисмонан ва маънан эскирган электр усунуларини модернизация қилиш мақсадида Нукус шаҳрида куввати 6300 кВА электр подстанцияси янгидан курилди, "Шобзоб", "Қоракүл", "Қуралпа", "Орайлик", "Тўқумачи", "Бийбазар" ва "Кегайли" подстанцияларига кичик кувватдаги кут трансформаторлари юкори кувватдаги трансформаторларга алмаштирилди.

Газ таъминотини яхшилаш бўйича ўтган 5 йилда дастур бўйича ахолига ҳар хил диаметрдаги юкори, ўрта ва паст босимдаги жами 82,8 километр газ тармоги янгидан курилди ва 4,2 миллиард сўмлик материал-техник ресурслар сарфланди.

Республика худудидаги 86,3 километр газ тармокларида мукаммал таъминлаш ва реконструкция ишлари бажариди ва 5,2 миллиард сўмлик материал ресурслар сарфланди, натижада 118 минг 381 та ахоли хонадонларининг ва 265 та ижтимоий аҳамиятга эга корхоналарнинг газ таъминотини яхшиланди.

2019 йилда янгидан ташкил этилган бўзатов ту-

Суратлар president.uz сайтидан олинди.

мани ахолисини табиий газ билан таъминлаш учун «Бузатов» газ таъсислаш стансияси (ГРС) курилиши якунланади.

Бундан ташкири, ахолини ва ижтимоий соҳа обьектларни билан маромот сукотирилган газ билан таъминлашда ишлаб чиқариши кувватини ошириши ва хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш мақсадида, Нукус сукотирилган газ тўйдириш стансияси ва Беруни, Амударё, Чимбай, Кўнгирот газ тўйдириш шохобчаларига жами қўймати 1,8 миллиард сўмлик 3 та компрессор, 3 та насос, 2 та электр генератори, 6 та сатҳ узлагачи ва 3 та автотарози, 86 та кузатува камераси ўрнатилиб, ишга туширилди.

Худуддаги кўп квартирали уй-жой фондини таъмирлаш, инженер-коммуникация тармоқларини таъмирилаш ҳамда бошқа коммунал соҳага оид хизматларни кўрсатиш мақсадида "Таъмирилаш тикилаш хизмат" ДУК ҳузурда диспетчерлик хизмати йўлга кўйилган бўлиб, маҳсус техника ва зарур асбоб-ускунлар билан таъминланган.

Ахоли бандлиги ва даромадларини оширишга хар томонлама кўмаклаши, ишсизлар, айниқса, ёшлар ва хотин-қизлар, меҳнат бозорига илк бор кириб келадиган учун янги иш ўринлари ташкил этган тадбиркорлик субъектларни кўйлаб-кувватлаш амалга оширилган тадбирлар натижасида 2021 йилда 22,7 минг янги иш ўрини ташкил этилган.

Ишчи касблар бўйича кадрларни тайёрлаш, ўқув жараёнларини амалиёт билан боғлаган ҳолда ташкил этиши, исизи ахоли, жумладан ёшлар ва хотин-қизларда замонавий қасб ва тадбиркорлик қўнижмаларини шакллантириш мақсадида Нукус шаҳри ва туманларнинг яхшилаш таъминланган.

Бу йил Қорақалпоғистон учун қаддими янада баъзан кўтарилиган йил билди. Халқимиз бу бунёдкорликларни иштирокчилик сўнглини ташкил этилган.

Халқининг оғирини енгиз қилиш учун ер ости, ер усти бойликларни фаронвонлик учун ишлатиш, Орол инқизори оқибатларни тугатиш, дехқончиликка янги технологиялар олиб кириш, овлулар ободлиги, сув танислиги борасида давлатимиз раҳблari белгилаб берёттган вазифаларни амалга ошишида албатта халқимиз камарбаста бўлади.

Узуновулда янги уйлар фойдаланишга топширилди

Ғолиб ҲАСАНОВ,
ЎЗА мухабири.

Гап Самарқанд вилояти Жомбай туманининг Катта қишлоқ маҳалласидаги шу номли массивидан курилган кўп қаватли уйлар ҳақида бормоқда.

Массивда ҳар бирни 20 хонадонли 6 та кўп қаватли уй курилиб, ахолинг ўй-жойга эҳтиёжданд қатламига имтиёзли кредит асосида берилди. "Кишлоқ қурилиш инвест" ҳамда "Анвар замон нур" масъулиятни чекланган жамиятлари томонидан бунёд этилган.

Маълумотларга кўра, 2021 йилда туманинг Аҳмаджон Курбонов, Кўлбости ва Катта қишлоқ маҳаллаларида қарийб 150 хонадонли кўп қаватли уйлар курилиб, эҳтиёжданд оиласидан уйлар курилишини яхшилаштирилди.

Иккиси оиласидан уйларни яхшилаштирилди.

Иккиси оиласидан уйларни яхшилаштирилди.

Замонавий поликлиника аҳоли хизматида

Зариф КОМИЛОВ,
ЎЗА мухабири.

Бухоро шаҳридаги Амир Темур қўчасида янги поликлиника биноси фойдаланишга топширилди.

Бухоро шаҳар тиббиёт бирлашмасига қарашли 11-оиласий поликлиника биноси "Гиждувон" Говшун маҳсус қурилиш монтаж МЧК бунёдкорлари томонидан барпо этилди. Давлат дастури асосида амалга оширилган қурилиш-монтаж ишларига 5,6 миллиард сўм маблаб сарфланди. Мусасасада эндилика 100 дан ортиқ ходим иш бошлади.

Умумий амалиёт шифокорлари, стоматолог, кардиолог, лор, инфекционист, окулист, акушер-гинеколог, лаборант врач, иммунолог, уролог, онколог, хирург каби мутахассислар худуддинг

ди Д. Маматкулова. – Иккиси нафар ўғлим қаёрга боршири билмасди. Ёрдан сўраб ҳокимлика мурожаат қилганимдан сўнг, янги куриладиган уйлардан кредит асосида уй берилшини айтишган эди. Мана бугун уч хонали уйга кўйиб ўтди.

Янги хонадонларни фойдаланишга топшириш маросими доираидан кам таъминланган оиласидан 10 нафар фарзанди хатна тўйлари ҳам ўтказилди. Яхин орада мазкур худудда яна 40 хонадонли 2 та кўп қаватли уй ўз ага-ларига топширилди.

Маълумотларга кўра, 2021 йилда туманинг Аҳмаджон Курбонов, Кўлбости ва Катта қишлоқ маҳаллаларида қарийб 150 хонадонли кўп қаватли уйлар курилиб, эҳтиёжданд оиласидан уйларни яхшилаштирилди.

Иккиси оиласидан уйларни яхшилаштирилди.

Иккиси оиласидан уйларни яхшилаштирилди.

«Намана»да нима гап?

Наманган вилояти

Жомашўйдаги бозор қайта қурилади

Нурбек АБДУЛЛАЕВ,
"O'zbekiston buniyodkor" мухабири.

Мингбулоқ туманинг марказидаги бозорда тадбиркорлар ва харидорлар учун яратилган шааротлар ҳозиргача талааб даражасида эмасди. Шунинг хисоби олган туман курилиш бўлими мутахассислари лойиҳа-смета хужжатларини тайёрлаштирилди.

– Бозорда барчага қуляйлик яратилган бўлиши керак, – деди туман курилиш бўлими босиши Бекзод Мўминов. – Лойиҳачилар ўз ишларини ана шу қоюда асосида олиб бормоқда. Бозор иккиси гектар майдонни эгаллайди. Айрим бинолар таъмириланади, янгилири ҳам курилади. Савдо расталаридан тортиб маҳсулот сақтайтирилган омборларгача ҳаммаси замонавий қиёғага эга бўлади.

«Намуна»да нима гап?

Косонсай туманининг "Туютайди" массивида қад кўтараётган "Намуна" КСЗнинг умумий майдони 26,2 гектар бўлиб, худудда киймати 196 миллиард сўмлик 28 та лойиҳанинга тушнишни режалаштирилган.

Истиқболда бу ерда автомобил саноати учун эҳтиёт қисмлар, мебель, озиқ-овқат, тўқимачилик маҳсулотлари ва курилиш материаллари ишлаб чиқарилиб, 1 660 дан ортиқ иш ўрнинга ташкил этиши, курилиш ишларини тезлаштириш, инфраструктура тармоқларини тезроқ ишга тушниш, имтиёзли банк кредитлари олишдан иборат бўлди.

«Қизилтов»да янги мактабгача таълим ташкилоти

Норин туманинг "Қизилтов" МФДа янги куриб битказилган 42-мактабгача таълим ташкилоти очилди.

"Норинсанхентонзак" МЧК бинокорлари З миллиард 87 миллион 400 минг сўм маблаб эвазига 120 ўринли бинони қисқа муддатда тиклади. Бу ерда болажонларга таълим-тарбия бериш учун барча зарур шароитлар яратилган.

Ислом ИБОДУЛЛА, "O'zbekiston buniyodkor" мухабири.

Чодир қуриш туркӣ ҳалқародарининг ўзига хос анъанасидир. Одатда бу турдаги бошпаналар кўпчиликнинг ёрдами билан, баҳамчиҳат олиб борилган. Уюшқоқлик, қавм-у кориндошлик ва меҳр-оқибат каби қадрятларни ўзига сингдирган бу этнографик жараёнлар бутун замонавий кўрининча давом этмоқда. Юртимиздаги йирик курилиш жараёнларидан иштирок эттаётган қардос турк мұхандиси билан Ўзбекистон ва бу ердаги курилишлар тўғрисидан сўнгидан.

Маълумотларга кўра, 2020 йилда Ўзбекистонда иш бошлаган 1 715 хорижий корхонанинг 305 таси Туркия инвесторлари томонидан ташкил этилган бўлса, 265 таси Россия ва 147 таси Хитой Ҳалқ Республикаси ҳиссасига тўғри келади. Мазкур корхоналарнинг

асосий қисми Тошкент, Самарқанд ва Сурхондарё ҳудудларидан очилган.

Кардос турк ширкатларининг асосий қисми бевосита курилиш ва курилиш материаллари ишлаб чиқарилилар шархланмади. Хусусан, ўзбек туркларининг яхши қилинган қурамида ҳамкорлик кўшилди.

– Ўзбекистонда яхши қилинган қурамида ҳамкорлик кўшилди. Биринчидан оқибатларни яхши қилинган қурамида ҳамкорлик кўшилди.

– Ўзбекистонда яхши қилинган қурамида ҳамкорлик кўшилди. Биринчидан оқибатларни яхши қилинган қурамида ҳамкорлик кўшилди.

– Ўзбекистонда яхши қилинган қурамида ҳамкорлик кўшилди.

Баланд бинолар қурилиши қачондан бошланган?

Райхона ХўЖАЕВА,
"O'zbekiston buniyodkori" мухбери.

— Агар бошимда дўпним
бўлганида, аниқ ерга тушиб
кетарсан.

Яқинда "Akay City" турар жой мажмусиага боргандан, пастдан турб 25-кваватга қараганда айтган гапим бу.
Мажмуда лойиҳасида энг баланд бино 33 қават бўлиши белгиланган. Бу — Ўзбекистонда "Nest One"-дан кейинги иккинчи уринда турувчи баланд бинодир. 51 қаватдан иборат "Nest One" мажмусининг баландлиги эса 266,5 метри ташкил қиласди.

Урбанизация ва демографиянинг кундан-кун ўсиб бориси натижасида юртимизда ҳам баланд қаватли иншотларга этижёй пайдо бўймокда. Шу пайта қадар 20-қаватдан бутун Тошкентни томоша қўйландек ҳаяжонга тушуган бўлсак, эндиликда 51-қаватга чиқиб юртимиз чиройидан баҳраманд бўлиши имконига егалим. Бу албатта, яхши ўзгариш. Аслида баланд бинолар қурилиши қандайд бўшланган?

Ўтган аср нафақатга шахсни технолоғияни, балки қурилиши соҳасида ҳам бир қанча ислоҳотларни ривожлантириди. Бу асрда бинолар қурилиши ва турли иморатлар ҳақида гап кетганда "осмонўпар" атамаси ҳам қўшилиб айтиладиган бўлди. Иморат "осмонўпар" даражасини олиши учун қай дарражада баланд бўлиши керак?

Европа ва АҚШда қабул қилинган ўлчамларга кўра, баландлиги 150 метр ва ундан юқори биноларни осмонўпар дег атасак бўлади. Emporisга кўра, баландлиги 100 метр ва ундан юқори, SkyscraperCityга кўра эса 200 метр ва ундан юқори биноларни осмонўпар хисобланади. XX асрдага баландлиги олти қаватдан юқори бўлган бинолар курилмаган. Бунинг сабаби, ундан баландига зина орқали чиқиб тушиш қийилини, шунингдек, юқори қаватларга сув этиказиб бериш мушкулиги бўлган. Технологиялар ривожланиши, электр энергиясидан кенг фойдаланиш, сув тортиб берадиган насос курилмалари

такомиллашуви, лифтларнинг яратилиши баланд иморатлар қурилишига туткни бўлди.

2018 йилги маълумотларга кўра, дунёда 3 800 га яқин баландлиги 150 метрдан ошигина ошигина бўлган осмонўпар бино борлиги аниqlанган. Уларнинг юздан ошигина баландлиги 300, мингдан ортигиники 200 ва қолган бинолар баландлиги 150 метрдан баланд бўлган. Аслида, XX асрдага ҳам узоқ тарихда баланд бинолар курилган. Аммо уларнинг аксарияти қадимда йўқолиб кетган ёки сақланинг қонгламири ҳам вайрон бўлиши арафасида эди.

Янги тарихдаги биринчи осмонўпар бино сифатида 1851 йил Чигагода курилган суругта компаниясиага тегишини Home Insurance Building биноси тан олиниди. Илк курилганди у 42 метр, 10 қаватли бўлган. 1891 йилда унга яна икки қават қўшишган ва бинонинг умумий баландлиги 54,9 метрга етган. Баланд иморатларда лифтинг ўрни бекеёс. Дунёдаги ил лифт 1870 йилда Нью-Йоркдаги Equitable Life Building компанияси биносига юртатилган. Ил лифтлар гидравлика билан ишлаган ва факат 20 қаватли биноларга юртатиш учун мосланган. 1903 йилда Otis фирмаси электрда ҳарқатланадиган лифт ишлаб чиқара бошлиди ва шу тарзида ишталган баландлиқда курилган бинолар лифт ўрнатиш имконияти пайдо бўлди.

Шундан сўнг, АҚШнинг бир нечта шахзарларида, айниска Нью-Йорк ва Чигагода баланд иморатлар куриш авж олди. Бир компания бугун 200 метрли осмонўпар бино қурилишини бошласа, эртасига иккинчи компания 250 метрли осмонўпар бино қуришини бошлаганини эълон қилилди. Шу тарикда 1931 йил 1 май куни теласида юртатилган антеннаси билан умумий баландлиги 443 метр бўлган Empire State Building биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Ким баландроқ қуриш мусобақаси тўхтаги бўлса, ҳам АҚШда баланд бино қурилиши давом этивади. Шунчаки, курувчилар 443 метрлик бинодан ўтказиб бино курилди. Empire State Building'ning баландлиги рекорди фақатгина орадан 41 йил ўтиб, 1972 йилда янгиланди. 1972 йилдан бугунги кунчага шунча баланд бинолар қурилигани қарамасдан, айнан Empire State Building осмонўпар бинолар орасидан ҳанузага 45-йридан турди.

Бундан бир неча йил олдин БААнинг Дубай шахрида курилган 800 метрдан баланд бўлган Бурж Халифа биноси баланд иншоот қурища янги даврни бошлаб берди. Шундан сўнг, бир нечта баландлиги 1000 метр ва ундан юқори бўлган иншоотлар лойиҳа килиниб, қурилиши бошланди. Аммо жаҳон иқтиодини инкоризо улардан бир нечтаси қурилишини тутхатиб қўйди. Масалан, Дубайда қурилиши бошланган Нахил биноси инкоризо туфайли тутхатиб колди. Саудидаги 156 қаватли, 1007 метрли Kingdom Tower эса қурилиши эса давом этмоқда. Қувайдай 1001 метрли Madinat al-Роҳайя, Озарбайжонда 189 қаватли, 1 050 метрли Озарбайжон минораси, Бахрайнда 200 қаватли, 1 022 метрли Mirjan Tower каби иншоотлар қурилиши реважалширилган. Шу туфайли ҳам бунгани кунда "дунёнинг энг баланд бинолари" рейтингидаги юртнадарда турган бинолар яқин йилларда ўз ўрини бошқарларга буштаби беради, ажаб эмас.

Булардан ташкид, дунёнинг энг баланд ҳисобланадиган бинолар ўнталигига CITIC Tower (527,6 метр), CTF молия маркази (530 метр), Бутунжоҳон савдо ташкили биноси (541 метр), Lotte World Tower (554,4 метр), Golden Finance (596,5 метр), Пинань халқаро молия маркази (599 метр), Абрах ал-Байт (601 метр), Шанхай минораси (632 метр), Бурж Халифа (828 метр) кабиларни ҳам кириштиш мумкин.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ўзбекистонлик курувчилар шахсни "Akay City" биноси куриб фойдаланишига топширилди ва шундан сўнг баланд бино қуриш мусобақаси амалда тўхтади.

Демак, ў

